

I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Presidència de la Generalitat

LLEI 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques, Urbanístiques i de la Comunicació. [1998/3622]

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts Valencianes han aprovat i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del rei, promulga la llei següent:

PREÀMBUL

La Constitució Espanyola en els articles 9.2, 14 i 49 encomana a tots els poders públics la creació de les condicions perquè la llibertat i la igualtat de les persones i dels grups en què s'integren siguen efectives i reals, eliminant els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud, el foment de la participació de tots els ciutadans i totes les ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social, el dret a gaudir d'una habitatge digne i el deure de facilitar l'accessibilitat al medi de tots, a través de les polítiques dirigides a la prevenció, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb capacitats reduïdes, tant físiques com psíquiques i sensorials, a les quals cal atendre amb les especialitzacions que requerisquen.

La millora de la qualitat de vida de tota la població i específicament de les persones que es troben en una situació de limitació respecte al medi és un dels objectius prioritaris que ha de presidir l'acció de govern, en compliment estricte del principi d'igualtat que s'ha de garantir a tots els ciutadans.

En aquest sentit, ja la Llei 13/1982, d'Integració Social dels Minusvàlids, aprovada per les Corts Generals el 23 de març, va assenyalar que les administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, aprovarien les normes urbanístiques i arquitectòniques bàsiques que contenen les condicions a què han d'ajustar-se els projectes, el catàleg d'edificis a què seran aplicables i el procediment d'autorització, control i sanció, amb la finalitat que resulten accessibles. Així mateix, haurien d'adoptar les mesures necessàries per a adequar progressivament els transports públics col·lectius i facilitar l'estacionament dels vehicles que transporten persones amb problemes de mobilitat o limitació sensorial.

La Comunitat Valenciana, d'acord amb les previsions de l'article 148 de la nostra Constitució va assumir, en virtut de l'Estatut d'Autonomia, aprovat per la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, la competència exclusiva, entre altres, en matèria d'assistència social, ordenació del territori i del litoral, urbanisme i habitatge, obres públiques que no tinguen la qualificació legal d'interés general de l'estat o la realització de les quals no afecte a una altra comunitat autònoma, els ferrocarrils, carreteres i camins l'itinerari dels quals es desenvolupe íntegrament en el nostre territori, el transport en aquests mitjans, ports, heliports i aeroports esportius i patrimoni cultural, històric, arqueològic i artístic.

Per tot això, la Generalitat ha procedit al desplegament normatiu necessari per a fer efectives aquestes competències, aprovant, entre altres textos legislatius, la Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el sistema de serveis socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, fent un èmfasi especial en la protecció de les persones amb mobilitat reduïda (discapacitats i tercera edat fonamentalment) i fomentant les mesures de prevenció que eliminen les causes que provoquen la marginació de les persones i grups en què aquestes s'integren.

Amb la llei actual que ara aproven les Corts Valencianes, es pretén fomentar i fer realitat l'efectiva participació de tots els ciutadans i totes les ciutadanes en el si de la nostra societat, i per a això s'incrementa l'esforç econòmic a fi d'aconseguir un entorn lliure de barreres de tot tipus, evidenciant així la voluntat d'integració

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Presidencia de la Generalitat

LEY 1/1998, de 5 de mayo, de la Generalitat Valenciana, de Accesibilidad y Supresión de Barreras Arquitectónicas, Urbanísticas y de la Comunicación. [1998/3622]

Sea notorio y manifiesto a todos los ciudadanos que las Cortes Valencianas han aprobado y yo, de acuerdo con lo establecido por la Constitución y el Estatuto de Autonomía, en nombre del rey, promulgo la siguiente Ley:

PREÁMBULO

La Constitución Española en sus artículos 9.2, 14 y 49 encomienda a todos los poderes públicos la creación de las condiciones para que la libertad y la igualdad de las personas y de los grupos en que se integran sean efectivas y reales, eliminando los obstáculos que impidan o dificulten su plenitud, el fomento de la participación de todos los ciudadanos y todas las ciudadanas en la vida política, económica, cultural y social, el derecho a disfrutar de una vivienda digna y el deber de facilitar la accesibilidad al medio de todos, a través de las políticas dirigidas a la prevención, tratamiento, rehabilitación e integración de las personas con capacidades reducidas, tanto físicas como psíquicas y sensoriales, a las que debe atenderse con las especializaciones que requieran.

La mejora de la calidad de vida de toda la población y específicamente de las personas que se encuentren en una situación de limitación respecto al medio es uno de los objetivos prioritarios que debe presidir la acción de gobierno, en estricto cumplimiento del principio de igualdad que debe garantizarse a todos los ciudadanos.

En este sentido, ya la Ley 13/1982, de Integración Social de los Minusválidos, aprobada por las Cortes Generales el 23 de marzo, señaló que las Administraciones Públicas, en el ámbito de sus competencias, aprobarían las normas urbanísticas y arquitectónicas básicas conteniendo las condiciones a que deben ajustarse los proyectos, el catálogo de edificios a que serán aplicables y el procedimiento de autorización, control y sanción, con el fin de que resulten accesibles. Así mismo, deberían adoptar las medidas necesarias para adecuar progresivamente los transportes públicos colectivos y facilitar el estacionamiento de los vehículos que transporten a personas con problemas de movilidad o limitación sensorial.

La Comunidad Valenciana, de acuerdo con las previsions del artículo 148 de nuestra Constitución asumió, en virtud de su Estatuto de Autonomía, aprobado por Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio, la competencia exclusiva, entre otras, en materia de asistencia social, ordenación del territorio y del litoral, urbanismo y vivienda, obras públicas que no tengan la calificación legal de interés general del Estado o cuya realización no afecte a otra Comunidad Autónoma, los ferrocarriles, carreteras y caminos cuyo itinerario se desarrolle íntegramente en nuestro territorio, el transporte en estos medios, puertos, helipuertos y aeropuertos deportivos y patrimonio cultural, histórico, arqueológico y artístico.

Por todo ello, la Generalitat ha procedido al desarrollo normativo necesario para hacer efectivas estas competencias, aprobando, entre otros textos legislativos, la Ley 5/1997, de 25 de junio, por la que se regula el Sistema de Servicios Sociales en el ámbito de la Comunidad Valenciana, haciendo especial hincapié en la protección de las personas con movilidad reducida (discapacitados y tercera edad fundamentalmente) y fomentando las medidas de prevención que eliminen las causas que provocan la marginación de las personas y grupos en que éstas se integran.

Con la actual Ley que ahora se aprueba por las Cortes Valencianas, se pretende fomentar y hacer realidad la efectiva participación de todos los ciudadanos y todas las ciudadanas en el seno de nuestra sociedad y para ello se incrementa el esfuerzo económico a fin de conseguir un entorno libre de barreras de todo tipo, eviden-

social i la garantia del principi d'igualtat de tots els valencians i totes les valencianes.

La normativa anterior existent en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en matèria d'accessibilitat i eliminació de barreres arquitectòniques, entre altres disposicions el Decret 193/1988, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat, va iniciar la construcció de ciutats sense barreres en el si de la nostra comunitat per a les persones amb limitacions, tant discapacitats i discapacitades com ancians i ancianes, intentant superar les dificultats derivades de l'existència de barreres arquitectòniques. Tanmateix, aquesta regulació resulta insuficient, atesa la demanda actual de la societat, i l'evolució de la normativa referent a l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques en el nostre país encaminant-se cap a la vertadera finalitat de la integració. No és suficient aconseguir un habitatge adaptat en el si d'una infraestructura inadaptada, cal aconseguir un ambient globalment adaptat.

Tots els ciutadans i les ciutadanes, sense discriminació possible, tenen dret a gaudir, en condicions d'igualtat, no tan sols dels espais urbans, sinó també de les àrees de relació social i cultural, sense oblidar, per la seua importància capital, la incorporació al món laboral sense que la seua impossibilitat d'adaptació al marc físic ho impedisca.

La transcendència d'aquests objectius i els seus efectes sobre drets constitucionals afectats per reserva de llei que la Constitució estableix, essencialment pel que fa al dret de la propietat, justifiquen la presentació d'un projecte de llei d'accessibilitat que el Consell de la Generalitat proposa per a l'aprovació de les Corts Valencianes, on s'estableix el marc normatiu dirigit a la consecució d'aquests objectius.

TÍTOL I Disposicions generals

Article primer. Objecte de la llei

La present llei té com a objecte garantir l'accessibilitat al medi físic en condicions tendents a la igualtat de totes les persones, qual-sevol que siguen les seues limitacions i el caràcter permanent o transitori d'aquestes, mitjançant:

- La regulació d'uns requisits que permeten l'ús d'instal·lacions, béns i serveis a totes les persones i, en especial, a aquelles que de forma permanent o transitòria estiguen afectades per una situació de mobilitat reduïda o limitació sensorial.
- El foment de l'eliminació de les barreres existents, mitjançant incentius i ajudes per a actuacions de rehabilitació, i dins d'una planificació a establir de conformitat amb aquesta disposició.
- L'establiment dels mitjans adequats de control, gestió i seguiment que garantisquen la correcta aplicació d'aquesta llei i de la seua normativa de desplegament.
- La promoció dels valors d'integració i igualtat mitjançant un sistema d'incentius i de reconeixement explícit a la qualitat en les actuacions en matèria d'accessibilitat, així com la potenciació de la investigació i de la implantació d'ajudes tècniques i econòmiques per a facilitar l'ús de béns i serveis per persones amb limitacions físiques i sensorials.

Article segon. Àmbit d'aplicació

La present llei serà d'aplicació en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana en totes les actuacions referides al planejament, disseny, gestió i execució d'actuacions en matèria d'edificacions, urbanisme, transport i comunicacions.

Les actuacions regulades estan referides tant a la nova instal·lació, construcció o ús, com a la rehabilitació o reforma d'altres ja existents, en les matèries apuntades, siguen promogudes o realitzades per persones físiques o jurídiques, de natura pública o privada.

Article tercer. Definicions

1. A l'efecte de la present llei s'entén per:

Persona amb discapacitat, és aquella que posseeix mobilitat reduïda o limitació sensorial i que correspon a les situació següent:

ciando así la voluntad de integración social y la garantía del principio de igualdad de todos los valencianos y todas las valencianas.

La anterior normativa existente en el ámbito de la Comunidad Valenciana en materia de accesibilidad y eliminación de barreras arquitectónicas, entre otras disposiciones el Decreto 193/1988, de 12 de diciembre, del Consell de la Generalitat, inició la construcción de ciudades sin barreras en el seno de nuestra Comunidad para las personas con limitaciones, tanto discapacitados y discapacitadas como ancianos y ancianas, intentando superar las dificultades derivadas de la existencia de barreras arquitectónicas. Sin embargo, esta regulación resulta insuficiente, dada la demanda actual de la sociedad, y la evolución de la normativa referente a la accesibilidad y supresión de barreras arquitectónicas en nuestro país encaminándose hacia la verdadera finalidad de la integración. No basta con lograr una vivienda adaptada en el seno de una infraestructura inadaptada, debe lograrse un ambiente adaptado en su globalidad.

Todos los ciudadanos y las ciudadanas, sin discriminación posible, tienen derecho a disfrutar, en condiciones de igualdad, no sólo de los espacios urbanos, sino también de las áreas de relación social y cultural, sin olvidar por su capital importancia, la incorporación al mundo laboral sin que su imposibilidad de adaptación al marco físico lo impida.

La transcendencia de estos objetivos y sus efectos sobre derechos constitucionales afectados por reserva de Ley que la Constitución establece, esencialmente en cuanto al derecho de la propiedad, justifican la presentación de un proyecto de ley de accesibilidad que el Consell de la Generalitat propone para la aprobación de las Cortes Valencianas, estableciéndose el marco normativo dirigido al logro de estos objetivos.

TÍTULO I Disposiciones generales

Artículo primero. Objeto de la Ley

La presente Ley tiene por objeto garantizar la accesibilidad al medio físico en condiciones tendentes a la igualdad de todas las personas, sean cuales sean sus limitaciones y el carácter permanente o transitorio de éstas, mediante:

- La regulación de unos requisitos que permitan el uso de instalaciones, bienes y servicios a todas las personas y, en especial, a aquellas que de forma permanente o transitoria estén afectadas por una situación de movilidad reducida o limitación sensorial.
- El fomento de la eliminación de las barreras existentes, mediante incentivos y ayudas para actuaciones de rehabilitación, y dentro de una planificación a establecer conforme a esta disposición.
- El establecimiento de los medios adecuados de control, gestión y seguimiento que garanticen la correcta aplicación de esta Ley y de su normativa de desarrollo.
- La promoción de los valores de integración e igualdad mediante un sistema de incentivos y de reconocimiento explícito a la calidad en las actuaciones en materia de accesibilidad, así como la potenciació de la investigación y de la implantación de ayudas técnicas y económicas para facilitar el uso de bienes y servicios por parte de personas con limitaciones físicas y sensoriales.

Artículo segundo. Ámbito de aplicación

La presente Ley será de aplicación en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana, en todas las actuaciones referidas al planeamiento, diseño, gestión y ejecución de actuaciones en materia de edificaciones, urbanismo, transporte y comunicaciones.

Las actuaciones reguladas están referidas tanto a la nueva instalación, construcción o uso, como a la rehabilitación o reforma de otras ya existentes, en las materias apuntadas, ya sean promovidas o realizadas por personas físicas o jurídicas, de naturaleza pública o privada.

Artículo tercero. Definiciones

1. A efectos de la presente Ley se entiende por:

Persona con discapacidad, es aquella que posee movilidad reducida o limitación sensorial y que corresponde a la siguiente situación:

a) L'alcalde o l'alcaldesa: en els municipis la població dels quals no excedisca de 10.000 habitants, fins a un màxim de 100.000 pessetes; en els municipis la població dels quals no excedisca de 50.000 habitants, fins a un màxim de 500.000 pessetes; en els municipis de més de 50.000 habitants, fins a una màxim de 5.000.000 de pessetes.

b) El titular o la titular de la Direcció General corresponent de la Conselleria competent per raó de la matèria, fins a 10.000.000 de pessetes, amb independència del nombre d'habitants del municipi.

c) El titular o la titular del Conselleria competent per raó de la matèria, quan la sanció supere aquesta última xifra.

Article trenta-vuit. Prescripció

1. Les modificacions per faltes molt greus prescriuran als cinc anys, les greus als tres anys i les lleus a l'any. El termini de prescripció començarà a computar-se des del dia en què s'hagueren conclòs o es completen les obres o els fets constitutius de la infracció.

2. Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuran als cinc anys, les imposades a les faltes greus als tres anys i per a les lleus a l'any, comptats a partir de l'endemà que la resolució siga ferma.

DISPOSICIONS ADICIONALS

Primera

La Generalitat consignarà anualment en els seus pressupostos crèdits destinats a facilitar l'accessibilitat en els edificis, espais urbans, transports i mitjans de comunicació.

Segona

Cada Conselleria disposarà anualment d'una quantitat d'aquests crèdits que haurà de ser invertida per a l'eliminació progressiva de les barreres existents en actuacions de la seua competència.

Tercera

La conselleria que tinga atribuïda la competència de serveis socials proposarà el sistema de convenis i ajudes en l'àmbit assenyalat per la present llei, sense perjudici de les competències de les diferents conselleries.

Quarta

Anualment es faran públics i seran objecte de difusió les realitzacions efectuades i els resultats obtinguts durant l'exercici en matèria d'accessibilitat.

Cinquena

El que es disposa en aquesta llei no serà d'aplicació en els edificis o immobles declarats béns d'interés cultural o edificis de valor historicoartístic, quan les modificacions necessàries s'oposen a la normativa específica reguladora d'aquests béns. En aquests casos, els immobles o edificis s'adequaran, només en la mesura que siga possible, per a les persones amb discapacitat.

Sisena

El Consell impulsarà que les empreses que disposen de transport propi garantisquen l'accessibilitat de les persones amb discapacitat que treballen en aquelles.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Els preceptes continguts en la present llei no seran d'aplicació a aquelles obres d'edificació, urbanització o transport que en l'actualitat es troben en construcció, així com als projectes que hagen obtingut ja la corresponent autorització o llicència. En aquests casos, hi serà d'aplicació la normativa que estiguera vigent amb anterioritat a l'aprovació de la present llei.

a) El Alcalde o la Alcaldesa : En los municipios cuya población no exceda de 10.000 habitantes, hasta un máximo de 100.000 pesetas; en los municipios cuya población no exceda de 50.000 habitantes, hasta un máximo de 500.000 pesetas; en los municipios de más de 50.000 habitantes, hasta un máximo de 5.000.000 de pesetas.

b) El o la titular de la Dirección General correspondiente de la Conselleria competente por razón de la materia, hasta 10.000.000 de pesetas, con independencia del número de habitantes del municipio.

c) El o la titular de la Conselleria competente por razón de la materia, cuando la sanción supere esta última cifra.

Artículo treinta y ocho. Prescripción

1. Las infracciones por faltas muy graves prescribirán a los cinco años, las graves a los tres años y las leves al año. El plazo de prescripción comenzará a computarse desde el día en que se hubiesen concluido o se completasen las obras o los hechos constitutivos de la infracción.

2. Las sanciones impuestas por faltas muy graves prescribirán a los cinco años, las impuestas a las faltas graves a los tres años y para las leves al año, contados a partir del día siguiente a que la resolución fuera firme.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera

La Generalitat consignarà anualment en sus presupuestos, créditos destinados a facilitar la accesibilidad en los edificios, espacios urbanos, transportes y medios de comunicación.

Segunda

Cada Conselleria dispondrá anualment de una cantidad de estos créditos que deberá ser invertida para la eliminación progresiva de las barreras existentes en actuaciones de su competencia.

Tercera

La Conselleria que tenga atribuida la competencia de servicios sociales propondrá el sistema de convenios y ayudas en el ámbito señalado por la presente Ley, sin perjuicio de las competencias de las distintas Consellerias.

Cuarta

Anualmente se harán públicos y serán objeto de difusión las realizaciones efectuadas y los resultados obtenidos durante el ejercicio, en materia de accesibilidad.

Quinta

Lo dispuesto en esta ley no será de aplicación en los edificios o inmuebles declarados bienes de interés cultural o edificios de valor histórico-artístico, cuando las modificaciones necesarias se opongan a la normativa específica reguladora de estos bienes. En estos casos, los inmuebles o edificios se adecuarán, sólo en la medida que sea posible, para las personas con discapacidad.

Sexta

El Consell impulsarà que las empresas que dispongan de transporte propio garanticen la accesibilidad de las personas con discapacidad que trabajen en las mismas.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

Los preceptos contenidos en la presente Ley no serán de aplicación a aquellas obras de edificación, urbanización o transporte que en la actualidad se hallen en construcción, así como a los proyectos que hayan obtenido ya la correspondiente autorización o licencia. En estos casos, será de aplicación la normativa que estuviera vigente con anterioridad a la aprobación de la presente ley.

c) Faltes molt greus: multa de 10.000.0001 a 50.000.000 de pessetes.

2. Per a graduar l'import de les multes es tindrà en compte, dins de cada tipus de falta, la gravetat de la infracció, el cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries, el perjudici directament o indirectament causat, la reiteració del responsable o la responsable, el grau de culpa de cada un dels infractors o infractores i la reincidència per comissió de més d'una infracció de les mateixa natura.

3. La resolució sancionadora imposarà, a més de la multa, l'obligació de realitzar les obres necessàries per a l'adaptació de la construcció o edificació a allò disposat en aquesta llei, i establirà el termini màxim per a la realització d'aquelles, tenint en compte per a la fixació d'aquest el temps estrictament necessari per a obtenir les llicències i autoritzacions corresponents, i per a realitzar les obres.

4. Les multes que s'imposen pels diferents conceptes que configuren una infracció tindran entre sí caràcter independent.

5. L'esmena de les deficiències objecte de sanció en el termini assenyalat en la resolució sancionadora o, fins i tot en un termini major, si en aquest últim cas la persona sancionada acredita la impossibilitat de complir en el termini fixat en la resolució per causes que no li siguin imputables, podrà donar lloc a la condonació del 30% de la sanció imposada, a instància de l'interessat o interessada.

Article trenta-cinc. Persones responsables

1. Són subjecte responsables les persones físiques i jurídiques que incorreguen en les accions o omissions tipificades com a infracció en la present llei i, en particular, les següents:

a) En les obres que s'executen sense la llicència municipal corresponent o amb inobservança d'aquesta, l'empresa que realitzi les obres, el director o directora tècnica i l'empresa promotora.

b) En les obres emparades en una llicència municipal el contingut de la qual siga manifestament constitutiu d'una infracció greu o molt greu seran igualment sancionats el facultatiu o facultativa que haja informat favorablement sobre el projecte i els membres de l'entitat local que hagen votat a favor de l'atorgament de la llicència sense l'informe tècnic previ o quan aquest o l'informe previ del secretari o de la secretària siguin desfavorables per raó d'aquella infracció.

2. Les multes que s'imposen als diferents subjectes com a conseqüència d'una mateixa infracció tindran entre caràcter independent.

Article trenta-sis. Procediment

1. Les infraccions a la present llei seran sancionades segons els tràmits i amb les garanties de procediment disposades en els articles 134 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i en el Reial Decret 1.398/1993, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament de Procediment de l'Exercici de la Potestat Sancionadora.

2. Si un ens local és advertit per l'administració pública del Consell d'un fet constitutiu de qualsevol de les infraccions determinades en la present llei, i no inicia el procediment sancionador en el termini d'un mes, la Generalitat incoarà i resoldrà l'oportú expedient sancionador.

3. Les persones protegides per aquesta llei o les associacions en què s'integren tindran la consideració d'interessades en aquests procediments en els termes establits en l'article 31 de la de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Contra l'acord d'arxiu de les actuacions o resolució desestimativa, expressa o tàcita de la denúncia o posada en coneixement de l'administració de les possibles infraccions sobre barreres, les associacions abans esmentades quedaran legitimades per a imposar els recursos o, si és el cas, emprendre les accions judicials que consideren oportunes.

Article trenta-set. Òrgans competents

Els òrgans competents per a imposar sancions i els límits màxims d'aquestes són els següents:

c) Faltas muy graves: Multa de 10.000.001 a 50.000.000 de pesetas.

2. Para graduar el importe de las multas se tendrá en cuenta, dentro de cada tipo de faltas, la gravedad de la infracción, el coste económico derivado de las obras de accesibilidad necesarias, el perjuicio directa o indirectamente causado, la reiteración del o la responsable, el grado de culpa de cada uno de los infractores o infractoras y la reincidencia por comisión de más de una infracción de la misma naturaleza.

3. La resolución sancionadora impondrá, además de la multa, la obligación de realizar las obras necesarias para la adaptación de la construcción o edificación a lo previsto en esta Ley, estableciendo el plazo máximo para su realización, teniendo en cuenta para la fijación del mismo el tiempo estrictamente necesario para obtener las licencias y autorizaciones correspondientes, y para realizar las obras.

4. Las multas que se impongan por los diferentes conceptos que configuran una infracción tendrán entre sí carácter independiente.

5. La enmienda de las deficiencias objeto de sanción en el plazo señalado en la resolución sancionadora o, incluso en un plazo mayor, si en este último caso la persona sancionada acredita la imposibilidad de cumplir en el tiempo fijado en la resolución por causas que no le sean imputables, podrá dar lugar a la condonación del 30 por ciento de la sanción impuesta, a instancia del interesado o interesada.

Artículo treinta y cinco. Personas responsables.

1. Son sujetos responsables las personas físicas y jurídicas que incurran en las acciones u omisiones tipificadas como infracción en la presente Ley y, en particular, las siguientes :

a) En las obras que se ejecutan sin la licencia municipal correspondiente o con inobservancia de la misma, la empresa que realice las obras, el director o directora técnica y la empresa promotora.

b) En obras amparadas en una licencia municipal cuyo contenido sea manifestamente constitutivo de una infracción grave o muy grave serán igualmente sancionados el facultativo o facultativa que hubiera informado favorablemente el proyecto y los miembros de la entidad local que hubieran votado a favor del otorgamiento de la licencia sin el previo informe técnico o cuando éste o el informe previo del secretario o de la secretaria fuesen desfavorables por razón de aquella infracción.

2. Las multas que se impongan a los diferentes sujetos como consecuencia de una misma infracción tendrán entre sí carácter independiente.

Artículo treinta y seis. Procedimiento

1. Las infracciones a la presente Ley serán sancionadas según los trámites y con las garantías procedimentales dispuestas en los artículos 134 y siguientes de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y Procedimiento Administrativo Común y en el Real Decreto 1.398/1993, de 4 de agosto, por el que se aprueba el Reglamento de Procedimiento del Ejercicio de la Potestad Sancionadora.

2. Si un ente local fuera advertido por la Administración Pública del Consell, de un hecho constitutivo de cualquiera de las infracciones determinadas en la presente Ley, y no iniciase el procedimiento sancionador en el plazo de un mes, la Generalitat incoará y resolverá el oportuno expediente sancionador.

3. Las personas protegidas por esta Ley o las asociaciones en las que se integran tendrán la consideración de interesados en estos procedimientos en los términos previstos en el artículo 31 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y Procedimiento Administrativo Común.

Contra el acuerdo de archivo de las actuaciones o resolución desestimativa, expresa o tácita de la denuncia o puesta en conocimiento de la Administración de las posibles infracciones sobre barreras, las asociaciones antes referidas quedarán legitimadas para interponer los recursos o, en su caso, emprender las acciones judiciales que consideren oportunas.

Artículo treinta y siete. Órganos competentes

Los órganos competentes para imponer sanciones y los límites máximos de las mismas son los siguientes:

així com per a la concessió i renovació de les preceptives llicències i autoritzacions administratives.

Article trenta-dos. Contractes administratius

Els plecs de condicions dels contractes administratius que aproven les administracions públiques de la Comunitat Valenciana contindran clàusules d'adequació al que disposa la present llei.

CAPÍTOL III
Règim sancionador

Article trenta-tres. Infraccions

1. Les accions o omissions que contravenen les normes sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació constitueixen infraccions i seran sancionades d'acord amb el que es disposa en la present llei.

2. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

3. Són infraccions lleus les accions o omissions que contravenen les normes sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, però que no impedisquen la utilització de l'espai, l'equipament, l'habitatge o el mitjà de transport i els sistemes de comunicació per a persones amb discapacitat i ocasionen un perjudici moderat en el lliure accés a aquells, així com l'incompliment de les normes d'accés a l'entorn acompanyades de gos guia.

4. Són infraccions greus les accions o omissions que dificulten, obstaculitzen o limiten de forma molt important l'accés a qualsevol medi o espai i en especial, les originades per:

a) L'incompliment de les normes sobre accessibilitat i eliminació de barreres en les obres d'urbanització nova i ampliació i reforma d'espais destinats a l'ús públic o en el mobiliari.

b) L'incompliment de les condicions d'adaptació en els transports públics de viatgers i viatgeres en els vehicles de nova adquisició per les empreses del sector.

c) L'incompliment de les normes sobre accessibilitat i eliminació de barreres en l'edificació, construcció, ampliació o reforma d'edificis de propietat pública o privada destinats a serveis públics o a un ús que implique la concurrència de públic que obstaculitzen, limiten o dificulten de forma molt important el lliure accés a qualsevol medi o espai.

d) L'incompliment de les condicions d'accessibilitat en els edificis de nova construcció que hagen de ser destinats a habitatges.

e) L'incompliment de les condicions d'adaptació en els sistemes de comunicació i senyalització.

5. Són infraccions molt greus les que impedeixen el lliure accés i ús de qualsevol medi o espai vulnerant allò establert en la present llei i en especial les següents:

a) L'incompliment de les normes sobre accessibilitat i eliminació de barreres en les obres d'urbanització i instal·lació de mobiliari, i en les de nova construcció, ampliació i reforma d'espais destinats a l'ús públic que impedisquen el lliure accés i ús de qualsevol medi o espai.

b) L'incompliment de les normes sobre accessibilitat i eliminació de barreres en l'edificació, construcció, ampliació o reforma d'edificis de propietat pública o privada destinats a serveis públics o a un ús que implique la concurrència de públic que impedisquen el lliure accés i ús de qualsevol medi o espai.

c) L'incompliment de les normes sobre accessibilitat i eliminació de barreres que suposen greu perill o afecten greument la seguretat de les persones.

d) L'incompliment de la reserva d'habitatges a què es refereix l'article 6.

Article trenta-quatre. Sancions

1. Les sancions que podran imposar-se en funció de la qualificació de la infracció seran les següents:

a) Faltes lleus: multa de 50.000 a 1.000.000 de pessetes.

b) Faltes greus: multa de 1.000.001 a 10.000.000 de pessetes.

ejecución, así como para la concesión y renovación de las preceptivas licencias y autorizaciones administrativas.

Artículo treinta y dos. Contratos administrativos.

Los pliegos de condiciones de los contratos administrativos que aprueben las Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana contendrán cláusulas de adecuación a lo dispuesto en la presente Ley.

CAPÍTULO III
Régimen sancionador

Artículo treinta y tres. Infracciones

1. Las acciones u omisiones que contravengan las normas sobre accesibilidad y supresión de barreras arquitectónicas, urbanísticas y de la comunicación constituyen infracciones y serán sancionadas con arreglo a lo dispuesto en la presente Ley.

2. Las infracciones se clasifican en leves, graves y muy graves.

3. Son infracciones leves las acciones u omisiones que contravengan las normas sobre accesibilidad y supresión de barreras arquitectónicas, urbanísticas y de la comunicación pero que no impidan la utilización del espacio, el equipamiento, la vivienda o el medio de transporte y los sistemas de comunicación para personas con discapacidad y ocasionen un perjuicio moderado en el libre acceso al mismo, así como el incumplimiento de las normas de acceso al entorno acompañadas de perro-guía.

4. Son infracciones graves las acciones u omisiones que dificulten, obstaculicen o limiten de forma muy importante el acceso a cualquier medio o espacio y en especial, las originadas por:

a) El incumplimiento de las normas sobre accesibilidad y eliminación de barreras en las obras de urbanización nueva y ampliación y reforma de espacios destinados al uso público o en su mobiliario.

b) El incumplimiento de las condiciones de adaptación en los transportes públicos de viajeros y viajeras en los vehículos de nueva adquisición por las empresas del sector.

c) El incumplimiento de las normas sobre accesibilidad y eliminación de barreras en la edificación, construcción, ampliación o reforma de edificios de propiedad pública o privada destinados a servicios públicos o a un uso que implique la concurrència de público que obstaculicen, limiten o dificulten de forma muy importante el libre acceso a cualquier medio o espacio.

d) El incumplimiento de las condiciones de accesibilidad en los edificios de nueva construcción que deban ser destinados a viviendas.

e) El incumplimiento de las condiciones de adaptación en los sistemas de comunicación y señalización.

5. Son infracciones muy graves las que impiden el libre acceso y uso de cualquier medio o espacio vulnerando lo establecido en la presente Ley y en especial las siguientes:

a) El incumplimiento de las normas sobre accesibilidad y eliminación de barreras en las obras de urbanización e instalación de mobiliario, y en las de nueva construcción, ampliación y reforma de espacios destinados al uso público que impidan el libre acceso y uso de cualquier medio o espacio.

b) El incumplimiento de las normas sobre accesibilidad y eliminación de barreras en la edificación, construcción, ampliación o reforma de edificios de propiedad pública o privada destinados a servicios públicos o a un uso que implique la concurrència de público que impidan el libre acceso y uso de cualquier medio o espacio.

c) El incumplimiento de las normas sobre accesibilidad y eliminación de barreras que supongan grave peligro o afecten gravemente a la seguridad de las personas.

d) El incumplimiento de la reserva de viviendas a que se refiere el artículo 6.

Artículo treinta y cuatro. Sanciones

1. Las sanciones que podrán imponerse en función de la calificación de la infracción serán las siguientes :

a) Faltas leves: Multa de 50.000 a 1.000.000 de pesetas.

b) Faltas graves: Multa de 1.000.001 a 10.000.000 de pesetas.

Article vint-i-vuit. Obligacions del titular del gos guia

La persona amb discapacitat que dispose de gos guia és responsable del compliment de les obligacions establides en la present llei i estarà obligada a:

- a) Exhibir en cada ocasió en què així li siga requerit, i amb motiu de l'exercici dels drets reconeguts en aquesta llei, la cartilla sanitària del gos guia.
- b) Cuidar amb diligència extremada la higiene i sanitat del gos guia i, a més, sotmetre'l prèviament i dins del termini als controls sanitaris exigits per la legislació de policia sanitària canina general aplicable en cada moment.
- c) Complir i fer complir els principis i criteris de respecte, defensa i protecció del gos guia propi.
- d) Utilitzar exclusivament el gos guia per a les funcions pròpies de l'específica missió per a la qual va ser ensinistrat.
- e) Complir i respectar les normes d'higiene i seguretat en vies i llocs públics, tenint en compte les disfuncions visuals de l'usuari del gos guia.
- f) Complir amb puntualitat i atenció les normes rectoras de la pacífica convivència en grup, a tenor de les específiques circumstàncies concurrents en cada cas concret, lloc i moment.
- g) Mantenir subscripta una pòlissa de responsabilitat civil amb una entitat d'assegurances, per a prevenir eventuais danys a tercers causats pel gos guia.

TÍTOL IV
Competències i mesures de control i sanció

CAPÍTOL I
Seguiment i competències

Article vint-i-nou. Seguiment del que estableix la present llei

El Consell, a través de la Conselleria de Benestar Social i de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, actuarà com a coordinador del compliment de les prescripcions previstes en la present llei per tots els agents implicats, tant públics com privats.

A aquest efecte l'esmentat departament durà a terme accions per a:

- a) Impulsar el compliment de la present llei i de les disposicions reglamentàries que la despleguen.
- b) Assessorar les entitats o persones obligades a complir-la en totes les qüestions que puguen plantejar-se a aquest respecte.
- c) Estudiar i recollir els avanços de la tècnica i els suggeriments rebuts com a conseqüència de l'aplicació d'aquesta llei i els seus reglaments, fomentant, al seu torn, l'adopció de totes les mesures foren necessàries conduents a aconseguir la finalitat de la llei.
- d) Efectuar tasques de gestió i control relatives al manteniment de les condicions d'accessibilitat i utilització en els edificis i locals d'ús o concurrència públics i en els mitjans de transport i comunicació, proposant, si és el cas, als òrgans competents l'obertura de l'expedient sancionador que siga procedent.
- e) Analitzar i avaluar el grau de compliment de la present llei i la normativa de desplegament.

CAPÍTOL II
Medures de control

Article trenta. Visat dels projectes tècnics

Els col·legis professionals que tinguen atribuïda la competència en el visat dels projectes tècnics necessaris per a l'obtenció de les llicències, denegaran els visats si els projectes comporten alguna infracció d'aquesta llei i el seu desplegament reglamentari.

Article trenta-un. Instruments de planejament, llicències i autoritzacions administratives

El compliment dels projectes de la present llei serà exigible per a l'aprovació dels instruments de planejament i de la seua execució,

Artículo veintiocho. Obligaciones del titular del perro-guía

La persona con discapacidad que disponga de perro-guía, es responsable del cumplimiento de las obligaciones establecidas en la presente Ley y estará obligada a:

- a) Exhibir en cada ocasión, en que así le sea requerida, y con motivo del ejercicio de los derechos reconocidos en esta Ley, la Cartilla Sanitaria del perro-guía.
- b) Cuidar con diligencia extremada la higiene y sanidad del perro-guía y, además, someterlo previamente y en plazo a los controles sanitarios exigidos por la legislación de policía sanitaria canina general aplicable en cada momento.
- c) Cumplir y hacer cumplir los principios y criterios de respeto, defensa y protección del propio perro-guía.
- d) Utilizar exclusivamente al perro-guía para las funciones propias de la específica misión para la cual fue adiestrado.
- e) Cumplir y respetar las normas de higiene y seguridad en vías y lugares públicos, teniendo en cuenta las disfunciones visuales del usuario del perro-guía.
- f) Cumplir con puntualidad y atención las normas rectoras de la pacífica convivencia en grupo, a tenor de las específicas circunstancias concurrentes en cada caso concreto, lugar y momento.
- g) Mantener suscrita una póliza de responsabilidad civil con una entidad aseguradora, para prevenir eventuales daños a terceros causados por el perro-guía.

TÍTULO IV
Competencias y medidas de control y sanción

CAPÍTULO I
Seguimiento y competencias

Artículo veintinueve. Seguimiento de lo establecido por la presente Ley

El Consell, a través de la Conselleria de Bienestar Social y de la Conselleria de Obras Públicas, Urbanismo y Transportes, actuará como coordinador del cumplimiento de las prescripciones previstas en la presente Ley, por parte de todos los agentes implicados, tanto públicos como privados.

A tal efecto dicho Departamento llevará a cabo acciones para:

- a) Impulsar el cumplimiento de la presente Ley y de las disposiciones reglamentarias que la desarrollen.
- b) Asesorar a las Entidades o personas obligadas a su cumplimiento en cuantas cuestiones puedan plantearse al respecto.
- c) Estudiar y recoger los avances de la técnica y las sugerencias recibidas como consecuencia de la aplicación de esta Ley y sus reglamentos, fomentando, a su vez, la adopción de cuantas medidas fueran necesarias, conducentes a lograr la finalidad de la misma.
- d) Efectuar labores de gestión y control, relativas al mantenimiento de las condiciones de accesibilidad y utilización en los edificios y locales de uso o concurrència públicos y en los medios de transporte y comunicación, proponiendo, en su caso, a los órganos competentes, la apertura del expediente sancionador que proceda.
- e) Analizar y valorar el grado de cumplimiento de la presente Ley y la normativa de desarrollo.

CAPÍTULO II
Medidas de control

Artículo treinta. Visado de los proyectos técnicos

Los colegios profesionales que tengan atribuida la competencia en el visado de los proyectos técnicos necesarios para la obtención de las licencias, denegarán los visados si los proyectos comportaran alguna infracción de esta Ley y su desarrollo reglamentario.

Artículo treinta y uno. Instrumentos de planeamiento, licencias y autorizaciones administrativas

El cumplimiento de los preceptos de la presente Ley será exigible para la aprobación de los instrumentos de planeamiento y de su

públic, els vehicles o serveis especials apropiats per a cobrir els requeriments de desplaçament de les persones amb discapacitat.

Article vint-i-quatre. Reserva en transport

En els vehicles de transport públic, urbà i interurbà, caldrà reservar per a persones amb discapacitat com a mínim dos seients i espai per a dues cadires de rodes adequadament senyalitzats. En els autobusos urbans i interurbans estaran situats prop de la porta del conductor; en aquest lloc es col·locarà un timbre de parada de fàcil accés.

Article vint-i-cinc. Targeta d'estacionament

Les entitats locals proveiran les persones amb discapacitat d'una targeta d'estacionament la utilització de la qual permetrà als vehicles que transporten al titular o a la titular d'aquella que puguen utilitzar els aparcaments reservats i gaudir dels drets que sobre estacionament i aparcament establisquen els ajuntaments en favor de tals persones. La conselleria amb competència en matèria d'afers socials regularà la utilització de la targeta identificativa, la validesa de la qual s'entén referida a tot el territori de la Comunitat Valenciana.

CAPÍTOL III
Sobre l'ús del gos guia

Article vint-i-sis. Definició del gos guia

1. Es considera gos guia el gos que, havent sigut ensinistrat en un centre oficialment homologat per a això, haja conclòs l'ensinistrament, per adquirir les aptituds necessàries per a l'acompanyament, conducció i auxili de persones afectades per disfuncions visuals o totals o severes. Una vegada reconeguda l'esmentada condició, es mantindrà al llarg de tota l'existència del mateix gos, al marge de qualsevol eventual disfunció posterior de l'animal, i en consideració exclusiva al laç ja establert amb la persona a què va prestar els seus serveis, llevat de prescripció sanitària.

2. El gos guia haurà d'estar identificat com a tal en tot moment, mitjançant la col·locació en qualsevol lloc i forma visible del distintiu corresponent (annex II).

3. Les condicions de l'atorgament a cada gos guia específic de tal distintiu, amb reconeixement del compliment de les condicions d'ensinistrament suficientment requerides, necessitarà la identificació prèvia, d'acord amb les regles aplicables a la Comunitat Valenciana en matèria de policia sanitària canina i, a més, el certificat del facultatiu veterinari acreditatiu del compliment de les condicions sanitàries exigides per les normes relatives a zoonosis estimades endèmiques en cada moment concret.

4. Tot usuari d'un gos guia haurà de portar damunt, en tot moment, la documentació oficial acreditativa del compliment de les condicions higienicosanitàries exigides per la legislació general en matèria de sanitat canina, amb independència del que s'assenyala en l'apartat 3 del present article. En cap cas s'exigirà de forma no raonada o arbitrària el compliment de condicions sanitàries suplementàries a aquelles requerides en la legislació general en matèria de policia sanitària canina comuna. L'atorgament del distintiu assenyalat en l'apartat 3 del present article es presumirà acreditat per la mera presència, conforme al que disposa la present llei, del propi distintiu del gos guia.

Article vint-i-set. Persones acompanyades de gos guia

Es garantirà l'accessibilitat a l'entorn de les persones amb discapacitat que vagen acompanyades de gos guia degudament acreditats, que podran accedir a tots els llocs, allotjaments, establiments, locals, transports públics i tots altres espais d'ús públic en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, no sent d'aplicació en aquests casos el dret d'admissió, excepte en actes en què la seua presència n'impedisca el desenvolupament o supose greus inconvenients a la resta de les persones, segons es determine reglamentàriament.

L'accés de gos guia no suposarà en cap cas cost addicional per a les persones que necessiten legalment utilitzar-lo.

transporte público, los vehículos o servicios especiales apropiados para cubrir los requerimientos de desplazamiento de las personas con discapacidad.

Artículo veinticuatro. Reserva en transporte

En los vehículos de transporte público, urbano e interurbano, deberán reservarse para personas con discapacidad, como mínimo dos asientos y espacio para dos sillas de ruedas adecuadamente señalizados. En los autobuses urbanos e interurbanos estarán situados próximos a la puerta del conductor; en este lugar se colocará un timbre de parada de fácil acceso.

Artículo veinticinco. Tarjeta de estacionamiento

Las Entidades locales proveerán a las personas con discapacidad de una tarjeta de estacionamiento cuya utilización permitirá que los vehículos que transporten al o a la titular de la misma puedan utilizar los aparcamientos reservados y disfrutar de los derechos que sobre estacionamiento y aparcamiento establezcan los Ayuntamientos en favor de tales personas. La conselleria con competencia en materia de asuntos sociales regulará la utilización de la tarjeta identificativa, cuya validez se entiende referida a todo el territorio de la Comunidad Valenciana.

CAPÍTULO III
Sobre el uso del perro-guía

Artículo veintiséis. Definición del perro-guía

1. Se considera perro-guía al perro que, habiendo sido adiestrado en un centro oficialmente homologado al respecto, haya concluido su adiestramiento, por adquirir las aptitudes precisas para el acompañamiento, conducción y auxilio de personas afectadas por disfunciones visuales totales o severas. Una vez reconocida la precitada condición, se mantendrá a lo largo de toda la existencia del propio perro, al margen de cualquier eventual disfunción posterior del animal, y en consideración exclusiva al lazo ya establecido para con la persona a la que prestó sus servicios, salvo prescripción sanitaria.

2. El perro-guía habrá de hallarse identificado como tal en todo momento, por medio de la colocación en cualquier lugar y forma visible del distintivo correspondiente (Anexo II).

3. Las condiciones del otorgamiento a cada específico perro-guía de tal distintivo, con reconocimiento del cumplimiento de las condiciones de adiestramiento suficientemente requeridas, precisará de su identificación previa, conforme a las reglas aplicables en la Comunidad Valenciana en materia de policía sanitaria canina y, además, la Certificación del facultativo veterinario acreditativa del cumplimiento de las condiciones sanitarias exigidas por las normas relativas a zoonosis estimadas endémicas en cada concreto momento.

4. Todo usuario de un perro guía deberá portar consigo, en todo momento, la Documentación Oficial Acreditativa del cumplimiento de las condiciones higiénico-sanitarias exigidas por la legislación general en materia de sanidad canina, con independencia de lo señalado en el apartado 3 del presente artículo. En ningún caso se exigirá de forma irrazonada o arbitraria, el cumplimiento de condiciones sanitarias suplementarias sobre aquellas requeridas en la legislación general en materia de policía sanitaria canina común. El otorgamiento del distintivo señalado en el apartado 3 del presente artículo, se presumirá acreditado por la mera presencia, conforme a lo dispuesto en la presente ley, del propio distintivo del perro-guía.

Artículo veintisiete. Personas acompañadas de perro-guía

Se garantizará la accesibilidad al entorno de las personas con discapacidad, que vayan acompañadas con perro-guía debidamente acreditados, que podrán acceder a todos los lugares, alojamientos, establecimientos, locales, transportes públicos y demás espacios de uso público en el ámbito de la Comunidad Valenciana, no siendo de aplicación en estos casos el derecho de admisión, salvo en actos cuya presencia impida su desarrollo o suponga graves inconvenientes a las demás personas, según se determine reglamentariamente.

El acceso de perro-guía no supondrá en ningún caso coste adicional para las personas que precisen legalmente su uso.

2. El medi urbà: les vies públiques, els parcs i la resta d'espais d'ús públic existents, així com les respectives instal·lacions de serveis i mobiliari urbà, seran adaptats gradualment a les determinacions i criteris bàsics establits en aquesta llei i en les disposicions reglamentàries corresponents.

3. Instal·lacions en transports: els transports públics de viatgers que siguen competència de les administracions autonòmica i local s'adaptaran, progressivament, a mesura que es renove la flota de vehicles, d'acord amb els criteris següents:

a) El que es disposa en la present llei i les disposicions que la despleguen.

b) Els avanços tecnològics acreditats per la seua eficàcia.

4. Concentració de masses: en previsió de situacions d'emergència s'establiran sistemes de suport tècnics, humans o ambdós que faciliten l'evacuació de persones amb discapacitat.

CAPÍTOL II Promoció de l'accessibilitat

Article vint-i-un. Desenvolupament i difusió de l'accessibilitat

Les conselleries de la Generalitat, dins de les seues competències, programaran la divulgació i l'estudi de l'accessibilitat i, en especial, allò referit a la integració de les persones amb discapacitat.

La normativa reglamentària d'accessibilitat haurà de ser incorporada en la normativa tècnica sectorial de disseny o d'especificació per a facilitar:

a) La utilització preceptiva pels projectistes i les projectistes com un requisit més de disseny.

b) El control a exercir pel mateix personal facultatiu i per les entitats competents.

La conselleria competent en matèria d'affers socials elaborarà plans d'actuació de caràcter quadriennal que potenciaran l'accessibilitat. Cal recollir-hi, com a mínim, tres grans línies d'actuació:

a) Informació i mentalització, dirigides a la població general i especialment a l'escolar, a través d'activitats i campanyes informatives i educatives que facilite la sensibilització de la societat, permeti un canvi d'actituds i possibiliti el respecte envers les solucions tècniques implantades.

b) Assessorament tècnic, dirigit a responsables institucionals i professionals, necessari per a la implantació per part de les entitats implicades, dels programes d'actuació previstos en la present llei.

c) Formació i investigació, dirigida a estudiants i professionals de les carreres tècniques relacionades amb l'accessibilitat, amb la finalitat d'aconseguir que el paràmetre de l'accessibilitat s'integre de manera sistemàtica en els projectes, i que aquests siguen executats correctament. Es potenciaran projectes d'investigació en l'àmbit de l'arquitectura, l'urbanisme, el transport, la comunicació i les ajudes tècniques que contribuïsqen a millorar les condicions d'accessibilitat i la incorporació de noves tecnologies.

Article vint-i-dos. Distintius de l'accessibilitat

Per a aquells edificis, ja siguen d'habitatges o de concurrència pública, que superen els nivells d'accessibilitat mínims obligatoris, la Generalitat establirà un sistema de distintius de qualitat que suposen un reconeixement explícit de la millor qualitat de l'edifici, distintiu orientat a la informació de les persones interessades. A més, podrà establir diferents incentius, d'índole econòmica o d'altra, perquè el foment de la qualitat en l'accessibilitat supose un avantatge real per als agents i les agents de l'edificació i en especial per als usuaris i usuàries. El mateix criteri se seguirà per als mitjans de transport i comunicació.

Article vint-i-tres. Vehicles de transport especials

En els terminis i prioritats que reglamentàriament es determinen, caldrà disposar en totes les poblacions de la Comunitat Valenciana, segons criteri de les administracions competents en transport

2. El medio urbano: Las vías públicas, los parques y los demás espacios de uso público existentes, así como las respectivas instalaciones de servicios y mobiliario urbano, serán adaptados gradualmente a las determinaciones y criterios básicos establecidos en la presente Ley y en las disposiciones reglamentarias correspondientes.

3. Instalaciones en transportes: Los transportes públicos de viajeros que sean competencia de las administraciones autonómica y local se adaptarán, progresivamente, conforme se renueve su flota de vehículos, de acuerdo con los siguientes criterios:

a) A lo dispuesto en la presente Ley y las disposiciones que la desarrollen.

b) A los avances tecnológicos acreditados por su eficacia.

4. Concentración de masas: En previsión de situaciones de emergencia se establecerán sistemas de apoyo técnicos, humanos o ambos que faciliten la evacuación de personas con discapacidad.

CAPÍTULO II Promoción de la accesibilidad

Artículo veintiuno. Desarrollo y difusión de la accesibilidad

Las Consellerías de la Generalitat, dentro de sus competencias, programarán la divulgación y el estudio de la accesibilidad y en especial lo referido a la integración de las personas con discapacidad.

La normativa reglamentaria de accesibilidad deberá ser incorporada en la normativa técnica sectorial de diseño o de especificación para facilitar:

a) Su utilización preceptiva por los proyectistas y las proyectistas como un requisito más de diseño.

b) El control a ejercer por el propio personal facultativo y por las entidades competentes.

La Consellería competente en materia de Asuntos Sociales elaborará planes de actuación de carácter cuatrienal que potencien la accesibilidad. Se deben contemplar, como mínimo, tres grandes líneas de actuación:

a) Información y mentalización, dirigidas a la población general y especialmente a la escolar, a través de actividades y campañas informativas y educativas que facilite la sensibilización de la sociedad, permita un cambio de actitudes y posibilite el respeto hacia las soluciones técnicas implantadas.

b) Asesoramiento técnico, dirigido a responsables institucionales y profesionales, necesario para la implantación por parte de las entidades implicadas, de los programas de actuación previstos en la presente Ley.

c) Formación e investigación, dirigida a estudiantes y profesionales de las carreras técnicas relacionadas con la accesibilidad, con la finalidad de conseguir que el parámetro de la accesibilidad se integre de manera sistemática en los proyectos, y que éstos sean ejecutados correctamente. Se potenciarán proyectos de investigación en el ámbito de la arquitectura, el urbanismo, transportes, comunicación y ayudas técnicas que contribuyan a mejorar las condiciones de accesibilidad y la incorporación de nuevas tecnologías.

Artículo veintidós. Distintivos de la accesibilidad

Para aquellos edificios, ya sean de viviendas o de pública concurrència, que superen los niveles de accesibilidad mínimos obligatorios, la Generalitat establecerá un sistema de distintivos de calidad que supongan un reconocimiento explícito de la mejor calidad del edificio, distintivo orientado a la información de personas interesadas. Además podrá establecer diferentes incentivos, de índole económica u otra, para que el fomento de la calidad en la accesibilidad suponga una ventaja real para los y las agentes de la edificación y en especial para los usuarios y usuarias. El mismo criterio se seguirá para los medios de transporte y comunicación.

Artículo veintitrés. Vehículos de transporte especiales

En los plazos y prioridades que reglamentariamente se determinen, deberá disponerse en todas las poblaciones de la Comunidad Valenciana, según criterio de las administraciones competentes en

5. Les administracions públiques potenciaran els materials de lectura per a les persones amb limitacions sensorials relatives a la visió.

Article disset. Ajudes tècniques

1. El Consell de la Generalitat promourà la superació de les barreres urbanístiques, arquitectòniques, del transport i de la comunicació mitjançant ajudes tècniques.

2. El Consell de la Generalitat fomentarà l'ús de les ajudes tècniques i potenciarà la investigació sobre aquestes, per ser elements que aporten solucions a situacions no resoltes mitjançant altres fórmules, en casos com accés a edificis de valor històric, o en reformes molt costoses, no previstes amb antelació o no reglamentades.

3. Les administracions públiques posaran a disposició dels afectats les ajudes tècniques necessàries en els seus serveis i instal·lacions i impulsarà i, si és el cas, facilitarà, el finançament per a l'adquisició i ús d'aquestes que es necessiten.

TÍTOL III

Pla especial d'eliminació de barreres

CAPÍTOL I

Mesures per a l'eliminació de barreres

Article divuit. Pla d'eliminació de barreres

Cada Conselleria en l'àmbit de les seues competències i en coordinació amb la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports i la Conselleria de Benestar Social, haurà d'establir un pla d'eliminació de barreres. Per a l'execució d'aquest pla es reglamentaran els terminis màxims. Així mateix, haurà de reservar un percentatge del seu pressupost per a incentivar l'eliminació paulatina de barreres arquitectòniques, urbanístiques i la comunicació.

Article dinou. Finançament

Els crèdits assignats per a l'eliminació de barreres arquitectòniques, urbanístiques, del transport i de la comunicació establits en els pressupostos de la Generalitat tindran els següents destinataris i destinatàries:

a) La mateixa administració autonòmica per a realitzar les adaptacions necessàries en el medi físic del qual tinga la titularitat o sobre el qual dispose del dret d'ús, per qualsevol títol.

b) Les corporacions locals, per a intervenir en el medi físic en què tinguen la titularitat o sobre el qual disposen de dret d'ús per qualsevol títol.

c) Les entitats privades i particulars, amb o sense ànim de lucre, per a possibilitar l'adequació del medi físic dels quals siga titular o dispose del dret d'ús.

d) Les persones amb discapacitat, per a obres i instal·lacions especials que hagen d'efectuar en el seu habitatge habitual o en l'accés a aquests, així com, per a l'adquisició d'ajudes tècniques.

Els crèdits anuals esmentats en aquest article i disposició addicional primera seran distribuïts entre els destinataris i destinatàries assenyalats en els apartats b, c i d, a través de convenis o subvencions que seran regulades mitjançant convocatòria pública.

Els crèdits destinats als apartats b i c ho seran per a actuacions en edificacions i espais públics que no hagen incomplert la legislació vigent, en el seu moment, en matèria de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació.

En el cas de les corporacions locals, tindran prioritat en la consecució d'aquestes ajudes aquelles que presenten plans integrals d'actuació en el seu àmbit de competència, i disposen en els seus pressupostos d'una partida per a aquesta finalitat.

Article vint. Actuacions en edificis i instal·lacions

1. Edificis existents: les actuacions sobre aquests edificis han de fomentar l'obtenció d'un nivell d'accessibilitat practicable i, si escau, adaptat, per als tipus d'edificis detallats reglamentàriament i amb l'ordre de prioritat que s'establisca.

5. Las Administraciones públicas potenciarán los materiales de lectura para las personas con limitaciones sensoriales relativas a la visión.

Artículo diecisiete. Ayudas técnicas

1. El Consell de la Generalitat promoverá la superación de las barreras urbanísticas, arquitectónicas, del transporte y de la comunicación mediante ayudas técnicas.

2. El Consell de la Generalitat fomentará el uso de las ayudas técnicas y potenciará su investigación, por ser elementos que aportan soluciones a situaciones no resueltas mediante otras fórmulas, en casos como acceso a edificios de valor histórico, o en reformas muy costosas, no previstas con antelación o no reglamentadas.

3. Las Administraciones Públicas pondrán a disposición de los afectados las ayudas técnicas necesarias en sus servicios e instalaciones e impulsarán, y en su caso facilitarán, la financiación para la adquisición y uso de las mismas cuando se precisen.

TÍTULO III

Plan especial de eliminación de barreras

CAPÍTULO I

Medidas para la eliminación de barreras

Artículo dieciocho. Plan de Eliminación de Barreras

Cada Conselleria en el ámbito de sus competencias y en coordinación con la Conselleria de Obras Públicas, Urbanismo y Transportes y la Conselleria de Bienestar Social, deberá establecer un Plan de Eliminación de Barreras. Para la ejecución de dicho Plan se reglamentarán los plazos máximos. Asimismo deberá reservar un porcentaje de su presupuesto a incentivar la paulatina eliminación de barreras arquitectónicas, urbanísticas y de la comunicación.

Artículo diecinueve. Financiación

Los créditos asignados para eliminación de barreras arquitectónicas, urbanísticas, del transporte y de la comunicación establecidos en los presupuestos de la Generalitat tendrán los siguientes destinatarios y destinatarias:

a) La propia Administración Autónoma para realizar las adaptaciones necesarias en el medio físico del que ostente la titularidad o sobre el que disponga del derecho de uso, por cualquier título.

b) Las Corporaciones Locales, para su intervención en el medio físico en que ostenten la titularidad o sobre el que disponen de derecho del uso por cualquier título.

c) Las entidades privadas y particulares, con o sin ánimo de lucro, para posibilitar la adecuación del medio físico de los que sea titular o disponga del derecho de uso.

d) Las personas con discapacidad, para obras e instalaciones especiales que tengan que efectuar en su vivienda habitual o en el acceso a la misma, así como, para la adquisición de ayudas técnicas.

Los créditos anuales citados en este artículo y disposición adicional primera serán distribuidos entre los destinatarios y destinatarias señalados en los apartados b), c) y d), a través de convenios o subvenciones que serán reguladas mediante convocatòria pública.

Los créditos destinados a los apartados b) y c) lo serán para actuaciones en edificaciones y espacios públicos que no hayan incumplido la legislación vigente, en su momento, en materia de barreras arquitectónicas, urbanísticas y de la comunicación.

En el caso de las Corporaciones Locales, tendrán prioridad en la consecució de estas ayudas aquelles que presenten Planes Integrales de Actuación en su ámbito de competencia, y dispongan en sus presupuestos de una partida para tal finalidad.

Artículo veinte. Actuaciones en edificios e instalaciones

1. Edificios existentes: Las actuaciones sobre estos edificios deben fomentar la obtención de un nivel de accesibilidad practicable y, en su caso adaptado, para los tipos de edificios relacionados reglamentariamente y con el orden de prioridad que se establezca.

Tots els vehicles de transport regular de viatgers hauran d'estar adaptats en relació amb la plataforma del vehicle i els sistemes d'ascens i descens. L'adaptació es farà de forma gradual, segons els terminis i prioritats que reglamentàriament es determinen, d'acord amb el criteri de les administracions competents en matèria de transport públic.

Igualment, els vehicle de transport públic disposaran de l'adequada indicació d'obertura o tancament de les portes desplaçables, així com d'inici de la marxa o parada del vehicle, mitjançant avisadors acústics i òptics, fàcilment perceptibles des de l'interior i exterior del vehicle.

Article quinze. Accessibilitat en els vehicles d'ús privat que transporten persones amb discapacitat

1. A fi que les persones amb discapacitat que ho necessiten puguin estacionar el seu vehicle sense veure's obligades a efectuar llargs desplaçaments, els ajuntaments hauran d'aprovar normatives que faciliten aquestes actuacions.

2. Les especificacions concretes que recolliran, com a mínim, les normatives municipals a l'efecte, seran les següents:

a) Permetre a aquestes persones aparcar més temps que l'autoritzat en els llocs de temps limitat.

b) Reservar-los, en els llocs on es comprove que és necessari, places d'aparcament.

c) Permetre als vehicles ocupats per les persones esmentades estacionar en qualsevol lloc de la via pública, durant el temps imprescindible i sempre que no s'entorpesca la circulació de vehicles o el pas de vianants.

d) Proveir les persones que puguin beneficiar-se de la norma recollida en aquest article d'una targeta que continga, almenys, el símbol d'accessibilitat i el nom de la persona titular, que haurà de ser acceptada en qualsevol municipi de la Comunitat Valenciana.

CAPÍTOL IV

Disposicions sobre accessibilitat en les comunicacions

Article setze. Accessibilitat en els sistemes de comunicació sensorial

Per a garantir l'accessibilitat en la comunicació s'eliminaran tots aquells impediments en la recepció de missatges a través dels mitjans de comunicació, siguen o no de masses, així com els sistemes d'informació i senyalització.

1. El Consell de la Generalitat promourà la supressió de les barreres sensorials en la comunicació i l'establiment dels mecanismes i alternatives tècniques que facen accessibles els sistemes de comunicació i senyalització a tota la població, garantint d'aquesta forma el dret a la informació, la comunicació, la cultura, l'ensenyament, el lleure i el treball.

2. El Govern de la Generalitat impulsarà la formació de professors i professores de llengua de signes, de Braille, d'intèrprets de llengua de signes i guies de sordcecs, i qualsevol altre de natura anàloga a fi de facilitar qualsevol tipus de comunicació directa a les persones en situació de limitació sensorial que ho necessiten, instant a les diverses administracions públiques a dotar-se de personal especialitzat.

3. El mitjans audiovisuals dependents de les administracions públiques valencianes elaboraran un pla de mesures tècniques que facilite la recepció de missatges en les situacions en què concorre una limitació sensorial.

4. Les administracions públiques valencianes promouran les condicions per a eliminar o paliar les dificultats que tenen les persones que pateixen limitació sensorial, oferint la senyalització necessària perquè es permeta l'accés a la informació i la comunicació, és a dir:

a) Es dotarà els llocs de contacte amb el públic d'ajudes i mecanismes que possibiliten la comunicació, així com de telèfons especials en llocs d'ús comú.

b) Es complementaran els sistemes d'avís i alarma que utilitzen fonts sonores amb impactes visuals que captin l'atenció de les persones amb limitació auditiva.

Todos los vehículos de transporte regular de viajeros deberán estar adaptados en relación con la plataforma del vehículo y los sistemas de ascenso y descenso. Su adaptación se hará de forma gradual, según los plazos y prioridades que reglamentariamente se determine, de acuerdo con el criterio de las administraciones competentes en materia de transporte público.

Igualmente, los vehículos de transporte público dispondrán de la adecuada indicación de apertura o cierre de las puertas desplazables, así como de inicio de la marcha o parada del vehículo, mediante avisadores acústicos y ópticos, fácilmente perceptibles desde el interior y exterior del vehículo.

Artículo quince. Accesibilidad en los vehículos de uso privado que transporten a personas con discapacidad

1. Al objeto de que las personas con discapacidad que lo necesiten puedan estacionar su vehículo sin verse obligados a efectuar largos desplazamientos, los ayuntamientos deberán aprobar normativas que faciliten dichas actuaciones.

2. Las especificaciones concretas que contemplarán, como mínimo, las normativas municipales al efecto, serán las siguientes:

a) Permitir a dichas personas aparcar más tiempo que el autorizado en los lugares de tiempo limitado.

b) Reservarles, en los lugares donde se compruebe que es necesario, plazas de aparcamiento.

c) Permitir a los vehículos ocupados por las personas mencionadas estacionar en cualquier lugar de la vía pública, durante el tiempo imprescindible y siempre que no se entorpezca la circulación de vehículos o el paso de peatones.

d) Proveer a las personas que puedan beneficiarse de la norma contemplada en este artículo, de una tarjeta que contenga, al menos, el símbolo de accesibilidad y el nombre de la persona titular, y deberá ser aceptada en cualquier municipio de la Comunidad Valenciana.

CAPÍTULO IV

Disposiciones sobre accesibilidad en las comunicaciones

Artículo dieciséis. Accessibilitat en els sistemes de comunicació sensorial

Para garantizar la accesibilidad en la comunicación se eliminarán todos aquellos impedimentos en la recepción de mensajes a través de los medios de comunicación, sean o no de masas, así como en los sistemas de información y señalización.

1. El Consell de la Generalitat promoverà la supressió de les barreres sensoriales en la comunicació i el establecimiento de los mecanismos y alternativas técnicas que hagan accesibles los sistemas de comunicación y señalización a toda la población, garantizando de esta forma el derecho a la información, la comunicación, la cultura, la enseñanza, el ocio y el trabajo.

2. El Gobierno de la Generalitat impulsarà la formació de profesores y profesoras de Lengua de Signos, de Braille, de intérpretes de Lengua de Signos y guías de sordo-ciegos, y cualquier otro de naturaleza análoga a fin de facilitar cualquier tipo de comunicación directa a las personas en situación de limitación sensorial que lo precisen, instando a las diversas administraciones públicas a dotarse de personal especializado.

3. Los medios audiovisuales dependientes de las Administraciones Públicas Valencianas elaborarán un plan de medidas técnicas que facilite la recepción de mensajes en las situaciones en que concurre una limitación sensorial.

4. Las Administraciones Públicas Valencianas promoverán las condiciones para eliminar o paliar las dificultades que tienen las personas que padecen limitación sensorial, ofreciendo la señalización precisa para que se permita el acceso a la información y la comunicación, es decir:

a) Se dotarán los lugares de contacto con el público de ayudas y mecanismos que posibiliten la comunicación, así como de teléfonos especiales en lugares de uso común.

b) Se complementarán los sistemas de aviso y alarma que utilizan fuentes sonoras con impactos visuales que captan la atención de las personas con limitación auditiva.

Aquests elements s'hauran d'ubicar i senyalitzar de forma que no constituïsquen un obstacle per a les persones amb discapacitat.

3 En els passos de vianants amb semàfor manual el pulsador s'haurà de situar a una altura suficient perquè siga manejat des d'una cadira de rodes.

4 En els passos de vianants situats en les vies públiques d'especial perill per la situació i volum de trànsit, els semàfors estaran equipats amb senyals sonors homologats pel departament corresponent que puguen servir de guia als vianants.

b) Elements diversos de mobiliari urbà. Els elements de mobiliari urbà d'ús públic com cabines, bancs, papereres, fonts i altres d'anàlogues s'hauran de dissenyar i situar de tal forma que puguen ser utilitzats per qualsevol persona i no suposen cap obstacle per als transeünts.

Article dotze. Protecció i senyalització de les obres en la via pública

Qualsevol tipus d'obres o d'element provisional que implique perill, obstacle o limitació del recorregut haurà d'estar degudament senyalitzat i protegit mitjançant barreres estables i contínues, il·luminades amb llums rojos que hauran d'estar encesos a la nit i dotats de senyals acústics de baixa freqüència, de manera que puguen ser advertits amb antelació suficient per persones amb discapacitat.

Tot recorregut o accés que, provisionalment, quede obstaculitzat, haurà de ser substituït per un altre d'alternatiu de característiques tals que permeten l'ús per persones de mobilitat reduïda o limitació sensorial.

Queda prohibida la substitució d'aquestes barreres per cordes, cables o similars.

CAPÍTOL III

Disposicions sobre accessibilitat en els transports

Article tretze. Aeroports, terminals marítimes i estacions

Sense perjudici de les competències estatals sobre la matèria i d'aquelles altres mesures específiques que reglamentàriament es determinen, els projectes de nova construcció, reestructuració o adaptació d'aquestes instal·lacions hauran de recollir almenys:

a) Senyalització adequada en les zones de les andanes de les estacions.

b) Sistemes d'informació visual i equips de megafonia per a informar els viatgers i viatgeres de les arribades, eixides i altres incidències.

En totes les estacions d'autobusos, ferrocarril, aeroports, terminals marítimes i de qualsevol altre mitjà de transport públic de competència de l'administració local o administració autonòmica es disposarà dels mitjans adequats per a facilitar l'entrada i eixida de vehicles a les persones amb discapacitat.

Així mateix, en els aeroports i terminals marítimes com en aquelles estacions d'autobusos i ferrocarrils, d'aquelles poblacions que reglamentàriament es determinen, el personal de les oficines d'informació al públic haurà de disposar una capacitació suficient en la llengua de signes que els possibilita atendre adequadament les persones sordes.

c) El nivell d'accessibilitat recollit en l'article 7, com edificis de concurrència pública.

d) En les poblacions en què reglamentàriament es determine, hi haurà, almenys, un vehicle especial o taxi condicionat, que cobreixi les necessitats de desplaçament de persones amb discapacitat.

Article catorze. Material mòbil

El material mòbil de nova adquisició per als serveis regulars de viatgers que siguen de competència de les administracions autonòmica i local, amb independència del règim de prestació, haurà de ser de tipus adaptat, d'acord amb el que disposa la normativa de desplegament d'aquesta llei, pel que fa a sistemes d'informació i sistemes d'il·luminació i seguretat.

Estos elementos deberán ubicarse y señalizarse de forma que no constituyan un obstáculo a las personas con discapacidad.

3. En los pasos de peatones con semáforo manual deberá situarse el pulsador a una altura suficiente para manejarlo desde una silla de ruedas.

4. En los pasos de peatones situados en las vías públicas de especial peligro por la situación y volumen de tráfico, los semáforos estarán equipados con señales sonoras homologadas por el departamento correspondiente que puedan servir de guía a los peatones.

b) Elementos diversos de mobiliario urbano. Los elementos de mobiliario urbano de uso público como cabinas, bancos, papeleras, fuentes y otros análogos deberán diseñarse y situarse de tal forma que puedan ser utilizados por cualquier persona y no supongan obstáculo alguno para los transeüntes.

Artículo doce. Protección y señalamiento de las obras en la vía pública

Cualquier tipo de obra o de elemento provisional que implique peligro, obstáculo o limitación del recorrido deberá estar debidamente señalado y protegido mediante barreras estables y continuas, iluminadas con luces rojas que deberán estar encendidas por la noche y dotadas de señales acústicas de baja frecuencia, de manera que puedan ser advertidas con antelación suficiente por personas con discapacidad.

Todo recorrido o acceso que, provisionalmente, quede obstaculizado, deberá ser sustituido por otro alternativo de características tales que permitan su uso por personas de movilidad reducida o limitación sensorial.

Queda prohibida la sustitución de estas barreras por cuerdas, cables o similares.

CAPÍTULO III

Disposiciones sobre accesibilidad en los transportes

Artículo trece. Aeroportos, terminales marítimes y estaciones

Sin perjuicio de las competencias estatales sobre la materia y de aquellas otras medidas específicas que reglamentariamente se determinen, los proyectos de nueva construcción, reestructuración o adaptación de estas instalaciones deberán contemplar al menos:

a) Señalización adecuada en las zonas de los andenes de las estaciones.

b) Sistemas de información visual y equipos de megafonía para informar a los viajeros y viajeras de las llegadas, salidas y otras incidencias.

En todas las estaciones de autobuses, ferrocarril, aeroportos, terminales marítimes y de cualquier otro medio de transporte público de competencia de la Administración Local o Administración Autonómica se dispondrá de los medios adecuados para facilitar la entrada y salida de vehículos a las personas con discapacidad.

Así mismo, en los aeroportos y terminales marítimes como en aquellas estaciones de autobuses y ferrocarriles, de aquellas poblaciones que reglamentariamente se determinen, el personal de las oficinas de información al público deberá poseer una capacitación suficiente en la Lengua de Signos, que le posibilite atender adecuadamente a las personas sordas.

c) El nivel de accesibilidad contemplado en el artículo siete, como edificios de pública concurrència.

d) En las poblaciones en que reglamentariamente se determine, existirá, al menos, un vehículo especial o taxi acondicionado, que cubra las necesidades de desplazamiento de personas con discapacidad.

Artículo catorce. Material móvil

El material móvil de nueva adquisición para los servicios regulares de viajeros que sean competencia de las administraciones autonómica y local con independencia del régimen de prestación del mismo, deberá ser de tipo adaptado, de acuerdo con lo dispuesto por la normativa de desarrollo de esta Ley, en lo referente a sistemas de información y sistemas de iluminación y seguridad.

l'entrada i eixida de vehicles sobre itineraris de vianants, d'aquells altres destinats específicament a l'eliminació de barreres arquitectòniques.

c) Passos de vianants: es considera com a tals tant els regulats per semàfors com els passos zebra. Es determinaran reglamentàriament el desnivell, longitud i illots, entre altres paràmetres, evitant l'existència d'escalons.

En els passos de vianants se salvarà el desnivell entre la vorera i la calçada mitjançant rampes que possibiliten el pas de persones en cadires de rodes, utilitzant a més, al començament de les rampes, paviment de textura diferent.

Quan els passos disposen de semàfors, s'assegurarà l'existència de dispositius sonors que faciliten el pas de les persones invidents. Tant les rampes com els dispositius hauran de trobar-se sempre en bon estat.

d) Escales: se'n determinarà reglamentàriament el disseny i traçat i caldrà assenyalar-ne l'inici i el final amb paviment de textura i colors diferents.

S'assegurarà que en aquells llocs on hi haja escales es disposi de mitjans alternatius que faciliten l'accés a persones amb discapacitat.

e) Rampes: són elements que dins d'un itinerari de vianants permeten salvar desnivells bruscos o pendents superiors a les del mateix itinerari. S'establiran reglamentàriament els criteris a què s'hauran d'ajustar.

Serà obligatòria la construcció de rampes en les voreres de difícil accés per a persones amb cadires de rodes.

f) Parcs, jardins i espais naturals: caldrà regular en la normativa que desplegui aquesta llei els criteris i requisits, a l'efecte de l'ús i gaudi dels parcs, jardins i espais naturals per part de les persones amb discapacitat, tenint en compte els requisits d'accessibilitat que s'han assenyalat en els apartats anteriors d'aquest mateix article.

g) Aparcaments:

1 En les zones d'estacionament, siguin de superfície o subterrànies, de vehicles lleugers, en vies o espais públics o privats, es reservaran permanentment, i tan prop com siga possible dels accessos de vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transporten persones amb discapacitat. Els accessos de vianants a aquestes places compliran les especificacions requerides reglamentàriament.

2 Els ajuntaments adoptaran les mesures adequades per a facilitar l'estacionament dels vehicles que transporten persones amb discapacitat, especialment, prop dels centres de treball o estudi, domicili, edificis públics i edificis de concurrència pública.

h) Lavabos públics: en tots els edificis d'ús públic de nova construcció hi haurà d'haver un lavabo accessible en cada planta de què conste l'edifici. S'ha d'assegurar la disponibilitat d'aquests tant en els lavabos de dones com en els d'homes, segons les especificacions tècniques previstes reglamentàriament sobre: buits i espais d'accés, aparells sanitaris, elements auxiliars de subjecció i suports abatibles, aixetes monocomandament o d'infrarojos.

Els lavabos públics que es disposen en les vies públiques o en parcs i jardins hauran de disposar, almenys, d'un lavabo adaptat per a dones i un altre per a homes amb les característiques que reglamentàriament es determinen i tenint en compte les especificacions tècniques previstes en l'apartat anterior.

Article onze. Mobiliari urbà

a) Senyals verticals i elements diversos de mobiliari urbà

1 Els senyals de trànsit, semàfors, cartells il·luminats i, en general, qualsevol element de senyalització que es col·loquen en un itinerari o pas de vianants, es disposaran de forma que no constituïsquen un obstacle per a les persones invidents i les que es desplacen en cadira de rodes.

2 No es col·locaran obstacles verticals en cap punt de la superfície de pas de vianants, amb excepció dels elements que es col·loquen per a impedir el pas de vehicles.

los destinados a la entrada y salida de vehículos sobre itinerarios peatonales, de aquéllos otros destinados específicamente para la eliminación de barreras urbanísticas.

c) Pasos de peatones: Se considera como tales, tanto los regulados por semáforos como los pasos de cebra. Se determinará reglamentariamente, su desnivel, longitud e isletas, entre otros parámetros, evitándose la existencia de escalones.

En los pasos de peatones se salvará el desnivel entre la acera y la calzada, mediante rampas que posibiliten el paso de personas en sillas de ruedas, utilizando además, en su inicio, pavimento de textura diferente.

Cuando los pasos dispongan de semáforos se asegurará la existencia de dispositivos sonoros que faciliten el paso de las personas invidentes. Tanto las rampas como los dispositivos deberán hallarse siempre en buen estado.

d) Escaleras: Se determinará reglamentariamente su diseño y trazado y se deberá señalar el inicio y final de las mismas con pavimento de textura y color diferentes.

Se asegurará que en aquellos lugares donde existan escaleras se disponga de medios alternativos que faciliten el acceso a personas con discapacidad.

e) Rampas: Son los elementos que dentro de un itinerario de peatones permiten salvar desniveles bruscos o pendientes superiores a las del propio itinerario. Se establecerán reglamentariamente los criterios a los que deberán ajustarse.

Será obligatoria la construcción de rampas en las aceras de difícil acceso para personas con sillas de ruedas.

f) Parques, Jardines y Espacios Naturales: Se deberá regular en la normativa que desarrolle la presente Ley, los criterios y requisitos, a los efectos del uso y disfrute de los parques, jardines y espacios naturales por parte de las personas con discapacidad, teniendo en cuenta los requisitos de accesibilidad que se han señalado en los apartados anteriores de este mismo artículo.

g) Aparcamientos:

1. En las zonas de estacionamiento, sean de superficie o subterráneas, de vehículos ligeros, en vías o espacios públicos o privados, se reservarán permanentemente y tan cerca como sea posible de los accesos peatonales plazas debidamente señalizadas para vehículos que transporten personas con discapacidad. Los accesos peatonales a dichas plazas cumplirán las especificaciones requeridas reglamentariamente.

2. Los Ayuntamientos adoptarán las medidas adecuadas para facilitar el estacionamiento de los vehículos que transportan a personas con discapacidad, especialmente, cerca de los centros de trabajo o estudio, domicilio, edificios públicos y edificios de pública concurrencia.

h) Aseos públicos: En todos los edificios de uso público de nueva construcción se deberá disponer de un aseo accesible en cada planta de que conste el edificio. Asegurándose la disponibilidad de los mismos tanto en los aseos de señoras como en los de caballeros, según las especificaciones técnicas previstas reglamentariamente sobre: huecos y espacios de acceso, aparatos sanitarios, elementos auxiliares de sujeción y soportes abatibles, grifería monomando o de infrarrojos.

Los aseos públicos que se dispongan en las vías públicas o en parques y jardines deberán contar, al menos, con un aseo adaptado para señoras y otro para caballeros con las características que reglamentariamente se determine y teniendo en cuenta las especificaciones técnicas previstas en el apartado anterior.

Artículo once. Mobiliario urbano

a) Señales verticales y elementos diversos de mobiliario urbano.

1. Las señales de tráfico, semáforos, carteles iluminados y, en general, cualquier elemento de señalización que se coloquen en un itinerario o paso peatonal se dispondrán de forma que no constituyan un obstáculo para las personas invidentes y las que se desplacen en silla de ruedas.

2. No se colocarán obstáculos verticales en ningún punto de la superficie de paso de peatones, excepción hecha de los elementos que se coloquen para impedir el paso de vehículos.

b) Ús restringit: és l'ús cenyit a activitats internes de l'edifici sense concurrència de públic. És ús propi dels treballadors i treballadores, els usuaris interns i usuàries internes, els subministradors i les subministradores, les assistències externes i altres que no signifiquen assistència sistemàtica i indiscriminada de persones. En aquests edificis, o en les parts dedicades a aquests usos, el nivell d'accessibilitat haurà de ser almenys practicable, en funció de les característiques que es determinen reglamentàriament.

2. La proporció d'espais reservats es fixarà reglamentàriament en funció de la capacitat.

Article vuité. Seguretat en els edificis de concurrència pública

Els plans d'evacuació i seguretat dels edificis, establiments i instal·lacions d'ús o concurrència pública, inclouran les determinacions oportunes per a garantir la seua adequació a les necessitats de les persones amb discapacitat.

CAPÍTOL II

Disposicions sobre accessibilitat en el medi urbà

Article nové. Disposicions de caràcter general

1. La planificació i la urbanització de les vies públiques, dels parcs i de la resta d'espais d'ús públic s'efectuaran de forma que resulten accessibles i transitables per a les persones amb discapacitat.

2. Els plans generals i els instruments de planejament i execució que els despleguen o complementen, així com els projectes d'urbanització i les obres ordinàries, garantirán l'accessibilitat i la utilització amb caràcter general dels espais d'ús públic, i no seran aprovats si no s'hi observen les determinacions i els criteris bàsics establits en la present llei i el seu desplegament reglamentari.

3. Les barreres urbanístiques poden tenir origen en:

- a) Elements d'urbanització.
- b) El mobiliari urbà.

4. Són elements d'urbanització tots aquells que componen les obres d'urbanització, entenent-hi les referents a paviment, sanejament, clavegueram, distribució d'energia elèctrica, enllumenat públic, abastament i distribució d'aigua, jardineria, i totes aquelles que, en general, materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

5. Mobiliari urbà és el conjunt d'objectes existents en les vies i espais lliures pública, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, com poden ser els semàfors, cartells de senyalització, cabines telefòniques, fonts, papereres, marquesines, quioscos i altres de natura anàloga.

Article deu. Elements d'urbanització

Les especificacions tècniques i requisits que s'hauran d'observar en relació amb l'accessibilitat al medi urbà, a l'efecte del que estableix la present llei, es realitzaran mitjançant desplegament reglamentari, on es regularan, entre altres, els apartats següents:

a) Itineraris personals: el traçat i disseny d'itineraris públics destinats al trànsit de vianants, o al trànsit mixt de vianants i vehicles es realitzarà de forma que resulten accessibles, i que tinguen amplària suficient per a permetre, almenys, el pas d'una persona que circule en cadira de rodes al costat d'una altra persona i possibilitat també el de persones amb limitació sensorial. Els paviments seran antilliscants i sense rugositats diferents de les pròpies del gravat de les peces; les reixes i registres, situats en aquests itineraris, estaran en el mateix pla que el paviment circumdant.

En aquells itineraris de vianants on hi haja carril bici s'instal·laran mecanismes adequats per a advertir-ho a les persones cegues.

b) Guals: a l'efecte d'aquesta llei es consideraran guals les superfícies inclinades destinades a facilitar la comunicació entre els plans horitzontals de diferent nivell.

El seu disseny, inclinació, amplària i pavimentació es determinaran en la reglamentació corresponent, distingint els destinats a

b) Uso restringido: Es el uso ceñido a actividades internas del edificio sin concurrència de público. Es uso propio de los trabajadores y trabajadoras, los usuarios internos y usuarias internas, los suministradores y las suministradoras, las asistencias externas y otros u otras que no signifiquen asistencia sistemática e indiscriminada de personas. En estos edificios, o las partes dedicadas a estos usos, el nivel de accesibilidad deberá ser al menos practicable, en función de las características que se determinen reglamentariamente.

2. La proporción de espacios reservados se fijará reglamentariamente en función de los aforos.

Artículo octavo. Seguridad en los edificios de pública concurrència

Los planes de evacuación y seguridad de los edificios, establecimientos e instalaciones de uso o pública concurrència, incluirán las determinaciones oportunas para garantizar su adecuación a las necesidades de las personas con discapacidad.

CAPÍTULO II

Disposiciones sobre accesibilidad en el medio urbano

Artículo noveno. Disposiciones de carácter general

1. La planificación y la urbanización de las vías públicas, de los parques y de los demás espacios de uso público se efectuarán de forma que resulten accesibles y transitables para las personas con discapacidad.

2. Los planes generales y los instrumentos de planeamiento y ejecución que los desarrollen o complementen, así como los proyectos de urbanización y las obras ordinarias, garantizarán la accesibilidad y la utilización con carácter general de los espacios de uso público, y no serán aprobados si no se observan las determinaciones y los criterios básicos establecidos en la presente Ley y su desarrollo reglamentario.

3. Las barreras urbanísticas pueden tener origen en:

- a) Elementos de urbanización.
- b) El mobiliario urbano.

4. Son elementos de urbanización todos aquellos que componen las obras de urbanización, entendiendo por éstas las referentes a pavimento, saneamiento, alcantarillado, distribución de energía eléctrica, alumbrado público, abastecimiento y distribución de agua, jardinería, y todas aquellas que, en general, materialicen las indicaciones del planeamiento urbanístico.

5. Mobiliario urbano es el conjunto de objetos existentes en las vías y espacios libres públicos, superpuestos o adosados a los elementos de urbanización o edificación, como pueden ser los semáforos, carteles de señalización, cabinas telefónicas, fuentes, papeleras, marquesinas, quioscos y otros de naturaleza análoga.

Artículo diez. Elementos de urbanización

Las especificaciones técnicas y requisitos que se deberán observar en relación con la accesibilidad al medio urbano, a los efectos de lo establecido en la presente Ley, se realizarán mediante desarrollo reglamentario, donde se regularán, entre otros, los siguientes apartados:

a) Itinerarios peatonales: El trazado y diseño de los itinerarios públicos destinados al tránsito de peatones, o al tránsito mixto de peatones y vehículos se realizará de forma que resulten accesibles, y que tengan anchura suficiente para permitir, al menos, el paso de una persona que circule en silla de ruedas junto a otra persona y posibilidad también el de personas con limitación sensorial. Los pavimentos serán antideslizantes y sin rugosidades diferentes de las propias del grabado de las piezas; sus rejas y registros, situados en estos itinerarios, estarán en el mismo plano que el pavimento circundante.

En aquellos itinerarios peatonales donde exista carril bici se instalarán mecanismos adecuados para advertir a las personas ciegas de su existencia.

b) Vados: A los efectos de esta Ley se consideraran vados las superficies inclinadas destinadas a facilitar la comunicación entre los planos horizontales de distinto nivel.

Su diseño, trazado, inclinación, anchura y pavimentación se determinará en la correspondiente reglamentación distinguiéndose

cial consideració. S'estableixen els següents tipus d'edificis d'habitatge, en funció del nivell d'accessibilitat dels habitatges que contenen i de les possibilitats d'accessibilitat de què disposen:

a) Edificis amb habitatges adaptats: a fi de garantir l'accés a l'habitatge a persones amb discapacitat, en aquells edificis en què s'utilitzen fons públics, ja siguin de promoció pública o de promoció privada de protecció oficial, es reservarà un nombre determinat d'habitatges i de places d'aparcament sempre que hi haja garatges vinculats a l'edificació, segons la grandària de la promoció, en les condicions i nombre que es determinarà reglamentàriament i, com a mínim, un percentatge no inferior al 3% del nombre total. En els edificis en què s'ubiquen, tindran el nivell d'accessibilitat adaptat en les següents parts de l'edifici:

– L'interior dels habitatges reservats haurà de ser construït conforme a les determinacions que es desplegaran reglamentàriament. Necessàriament, aquests habitatges s'adaptaran a les necessitats específiques de la discapacitat que patisca la persona que hi haja d'habitar.

– Els elements comuns d'accés a aquests habitatges des de la via pública fins a l'interior de l'habitatge mitjançant un itinerari personal.

– La resta d'elements comuns que poguera haver en l'edifici destinats a l'ús habitual dels habitants de l'edifici.

L'administració fomentarà l'increment de l'oferta d'aquest tipus d'habitatges progressivament fins a cobrir la demanda existent.

b) Edificis d'habitatges amb obligació d'ascensor: en aquells edificis en què, segons les disposicions vigents d'habitabilitat i disseny, siga obligatòria l'existència d'ascensor, les portes i la cabina d'aquest seran practicables per a persones amb discapacitat i hi haurà un itinerari amb el nivell d'accessibilitat practicable, des de la via pública fins a l'interior de tots els habitatges. S'entén *accés a l'interior de l'habitatge*, l'accés a un recinte dedicat a la relació, ja siga a la sala, el menjador o ambdós. Els paràmetres considerats i els seus valors es contenen en les normes d'habitabilitat i disseny.

c) Edificis d'habitatge sense obligació d'ascensor. Aquests edificis segons l'altura poden considerar-se de dos tipus:

c.1 Aquells l'altura dels quals entre el nivell d'accés des de la via pública, mesurat en l'eix del buit de pas, i el nivell del paviment de l'última planta d'accés a habitatges, siga superior a 7 metres. En aquest cas els edificis tindran el nivell d'accessibilitat convertible, en les condicions que es determinaran reglamentàriament.

c.2 Aquells que no assolisquen la condició anterior, no hauran de complir obligatòriament cap nivell d'accessibilitat.

En els edificis dels tipus *b* i *c* descrits anteriorment, pot incrementar-se l'accessibilitat a nivells superiors, per a la qual cosa la Generalitat establirà un sistema d'incentius i distintius voluntaris com a reconeixement de la millor qualitat dels esmentats edificis.

Article seté. Edificis de concurrència pública

1. Són aquells edificis d'ús públic no destinats a habitatge i fins i tot, en el cas d'edificis mixtos, les parts de l'edifici no destinades a ús privat d'habitatge. Es distingeixen dos tipus d'ús en aquests edificis:

a) Ús general: és l'ús en què la concurrència de totes les persones ha de ser garantida. Es consideren d'aquest tipus els edificis o àrees dedicats a serveis públics com administració, ensenyament, sanitat, així com àrees comercials, espectacles, cultura, instal·lacions esportives, estacions ferroviàries i d'autobusos, ports, aeroports i heliports, garatges, aparcaments, etc. En aquests edificis, o en les parts dedicades a aquests usos, el nivell d'accessibilitat haurà de ser adaptats, en funció de les característiques de l'edifici i segons es determine reglamentàriament.

Els locals d'espectacles, sales de conferències, aules i altres d'anàlegs disposaran d'un accés senyalitzat i d'espais reservats a persones que utilitzen cadires de rodes i es destinaran zones específiques per a persones amb limitacions auditives o visuals. Així mateix es reservarà un seient normal per a acompanyants.

especial consideració. Se establecen los siguientes tipos de edificios de vivienda, en función del nivel de accesibilidad de las viviendas que contiene y de las posibilidades de accesibilidad de que dispone:

a) Edificios con viviendas adaptadas: Con objeto de garantizar el acceso a la vivienda a personas con discapacidad, en aquellos edificios en que se utilicen fondos públicos, ya sean de promoción pública o promoción privada de protección oficial, se reservará un número determinado de viviendas y de plazas de aparcamiento siempre que existan garajes vinculados a la edificación, según el tamaño de la promoción, en las condiciones y número que se determinará reglamentariamente y, como mínimo, un porcentaje no inferior al tres por ciento del número total. En los edificios en que se ubiquen, tendrán el nivel de accesibilidad adaptado en las siguientes partes del edificio:

– El interior de las viviendas reservadas, deberá ser construido conforme las determinaciones que se desarrollarán reglamentariamente. Necesariamente estas viviendas se adaptarán a las necesidades específicas de la discapacidad que sufra la persona que la vaya a habitar.

– Los elementos comunes de acceso a dichas viviendas desde la vía pública hasta el interior de la vivienda mediante un itinerario peatonal.

– Los demás elementos comunes que pudieran existir en el edificio, destinados al uso habitual de los habitantes del edificio.

La Administración fomentará el incremento de la oferta de este tipo de viviendas progresivamente hasta cubrir la demanda existente.

b) Edificios de viviendas con obligación de ascensor: En aquellos edificios en los que, según las disposiciones vigentes de habitabilidad y diseño sea obligatoria la existencia de ascensor, sus puertas y cabina serán practicables para personas con discapacidad y existirá un itinerario con el nivel de accesibilidad practicable, desde la vía pública hasta el interior de todas las viviendas. Se entiende *acceso al interior de la vivienda*, el acceso a un recinto dedicado a la relación, ya sea el estar, el comedor o ambos. Los parámetros considerados y sus valores se contienen en las normas de habitabilidad y diseño.

c) Edificios de vivienda sin obligación de ascensor. Estos edificios según su altura pueden considerarse de dos tipos:

c.1. Aquellos cuya altura entre el nivel del acceso desde la vía pública, medido en el eje del hueco de paso, y el nivel del pavimento de la última planta de acceso a viviendas, fuera superior a 7 m. En este caso los edificios tendrán el nivel de accesibilidad convertible, en las condiciones que se determinarán reglamentariamente.

c.2. Aquellos que no alcancen la condición anterior, no deberán cumplir obligatoriamente ningún nivel de accesibilidad.

En los edificios de los anteriormente descritos tipos *b* y *c*, puede incrementarse la accesibilidad a niveles superiores, para cuyo caso la Generalitat establecerá un sistema de incentivos y distintivos voluntarios como reconocimiento de la mejor calidad de dichos edificios.

Artículo séptimo. Edificios de pública concurrència

1. Son todos aquellos edificios de uso público no destinados a vivienda e incluso, en el caso de edificios mixtos, las partes del edificio no dedicadas a uso privado de vivienda. Se distinguen dos tipos de uso en estos edificios:

a) Uso general: Es el uso en el que la concurrència de todas las personas debe ser garantizada. Se consideran de este tipo los edificios o áreas dedicadas a servicios públicos como administración, enseñanza, sanidad, así como áreas comerciales, espectáculos, cultura, instalaciones deportivas, estaciones ferroviarias y de autobuses, puertos, aeropuertos y helipuertos, garajes, aparcamientos, etc. En estos edificios, o las partes dedicadas a estos usos, el nivel de accesibilidad deberá ser adaptado, en función de las características del edificio y según se determine reglamentariamente.

Los locales de espectáculos, salas de conferencias, aulas y otros análogos dispondrán de un acceso señalizado y de espacios reservados a personas que utilicen sillas de ruedas y se destinarán zonas específicas para personas con limitaciones auditivas o visuales. Así mismo se reservará un asiento normal para acompañantes.

a) Persona amb mobilitat reduïda és aquella que, permanentment o temporalment, té limitada la seua capacitat de desplaçament, d'accés o d'utilitzar plenament els espais, instal·lacions, edificis i serveis.

b) Persona amb limitació sensorial és aquella que, temporal o permanentment, té limitada la seua capacitat de relacionar-se sensorialment amb el medi.

2. Accessibilitat és la característica del medi, ja siga l'urbanisme, l'edificació, el transport o els sistemes de comunicació que permet a les persones, independentment de les seues condicions físiques o sensorials, l'accés i la utilització dels espais, instal·lacions, edificacions i serveis.

3. Barreres físiques. S'entén per barrera física qualsevol impediment, entrebanc o obstacle que no permeta la lliure utilització i gaudi en condicions de seguretat dels espais, instal·lacions, edificacions, serveis i sistemes de comunicació.

4. Ajudes tècniques. Qualsevol mitjà, instrument o sistema, especialment fabricat o disponible en el mercat, utilitzat per una persona amb discapacitat, per a preveure, compensar, mitigar o neutralitzar la seua mobilitat reduïda o limitació sensorial.

Article quart. Nivells d'accessibilitat

Es qualificaran els espais, instal·lacions, edificacions i serveis pel que fa al nivell d'accessibilitats en:

1. Nivell adaptat. Un espai, instal·lació, edificació o servei es considerarà adaptat si s'ajusta als requisits funcionals i dimensionals en que garantisquen la utilització autònoma i còmoda per les persones amb discapacitat.

2. Nivell practicable. Quan per les seues característiques, encara que sense ajustar-se a tots els requisits que el fan adaptat, permet la seua utilització autònoma per persones amb discapacitat.

3. Nivell convertible. Quan mitjançant modificacions, que no n'afecten la configuració essencial, pugua transformar-se com a mínim en practicable.

La finalitat de les modificacions consisteix a aconseguir compensar les dificultats quan les solucions d'accessibilitat generals fracassen o són insuficients.

TÍTOL II Disposicions sobre accessibilitat

Article cinqué. Generalitats

Per a obtenir l'accessibilitat al medi físic, les solucions o sistemes que s'establisquen han de respectar els requisits següents:

a) Ús comú per tots els usuaris i usuàries. Els sistemes seran, en la major mesura possible, universals i adequats per a totes les persones, defugint la proliferació de solucions específiques que puguen ser una barrera per a altres usuaris i usuàries. Seran, en conseqüència, sistemes compatibles, senzills i segurs per a tots els usuaris i usuàries.

b) Informació per a tots els usuaris i usuàries. Els espais, els serveis i les instal·lacions, en els casos d'ús públic, han de subministrar la informació necessària i suficient per a facilitar-ne la utilització adequada i amb les mínimes molèsties o inconvenients per als usuaris i usuàries. Estaran, en conseqüència, degudament senyalitzats mitjançant símbols adequats.

El símbol internacional d'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda i els corresponents a persones amb limitació sensorial, seran d'obligada instal·lació en llocs d'ús públic on s'haja obtingut un nivell adaptat d'accessibilitat. Aquests símbols i els seus grafismes es detallen en l'annex I de la present disposició.

CAPÍTOL I Disposicions sobre accessibilitat en l'edificació

Article sisé. Edificis d'habitatge

Els edificis d'habitatge han de ser tractats, per estar dedicats a un ús que constitueix un dret bàsic de les persones, amb una espe-

a) Persona con movilidad reducida es aquella que, permanentemente o temporalmente, tiene limitada su capacidad de desplazamiento, de acceso o de utilizar plenamente los espacios, instalaciones, edificios y servicios.

b) Persona con limitación sensorial es aquella que, temporal o permanentemente, tiene limitada su capacidad de relacionarse sensorialmente con el medio.

2. Accesibilidad es la característica del medio, ya sea el urbanismo, la edificación, el transporte o los sistemas de comunicación que permite a las personas, independientemente de sus condiciones físicas o sensoriales, el acceso y utilización de los espacios, instalaciones, edificaciones y servicios.

3. Barreras físicas. Se entiende por barrera física cualquier impedimento, traba u obstáculo que no permita la libre utilización y disfrute en condiciones de seguridad de los espacios, instalaciones, edificaciones, servicios y sistemas de comunicación.

4. Ayudas técnicas. Cualquier medio, instrumento o sistema, especialmente fabricado o disponible en el mercado, utilizado por una persona con discapacidad, para prevenir, compensar, mitigar o neutralizar su movilidad reducida o limitación sensorial.

Artículo cuarto. Niveles de accesibilidad

Se calificarán los espacios, instalaciones, edificaciones y servicios en atención a su nivel de accesibilidad en:

1. Nivel adaptado. Un espacio, instalación, edificación o servicio se considerará adaptado si se ajusta a los requisitos funcionales y dimensionales que garanticen su utilización autónoma y cómoda por las personas con discapacidad.

2. Nivel practicable. Cuando por sus características, aun sin ajustarse a todos los requisitos que lo hacen adaptado, permite su utilización autónoma por personas con discapacidad.

3. Nivel convertible. Cuando mediante modificaciones, que no afecten a su configuración esencial, pueda transformarse como mínimo en practicable.

La finalidad de las mismas consiste en conseguir compensar las dificultades cuando las soluciones de accesibilidad generales fracasan o son insuficientes.

TÍTULO II Disposiciones sobre accesibilidad

Artículo quinto. Generalidades

Para obtener la accesibilidad al medio físico, las soluciones o sistemas que se establezcan han de respetar los siguientes requisitos:

a) Uso común para todos los usuarios y usuarias. Los sistemas serán, en la mayor medida de lo posible, universales y adecuados para todas las personas, huyendo de la proliferación de soluciones específicas que puedan suponer una barrera para otros usuarios y usuarias. Serán en consecuencia sistemas compatibles sencillos y seguros para todos los usuarios y usuarias.

b) Información para todos los usuarios y usuarias. Los espacios, los servicios y las instalaciones, en los casos de uso público, deben suministrar la información necesaria y suficiente para facilitar su utilización adecuada y con las mínimas molestias o inconvenientes para los usuarios y usuarias. Estarán, en consecuencia, debidamente señalizados mediante símbolos adecuados.

El símbolo internacional de accesibilidad para personas con movilidad reducida y los correspondientes a personas con limitación sensorial, será de obligada instalación en lugares de uso público donde se haya obtenido un nivel adaptado de accesibilidad. Estos símbolos y sus grafismos se reseñan en el Anexo I de la presente disposición.

CAPÍTULO I Disposiciones sobre accesibilidad en la edificación

Artículo sexto. Edificios de vivienda

Los edificios de vivienda deben ser tratados, por estar dedicados a un uso que constituye un derecho básico de las personas, con una

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang en allò que s'opose a la present llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Es faculta el Consell de la Generalitat Valenciana per a dictar les disposicions que siguen necessàries per al desplegament, l'aplicació i el compliment de la present llei.

Segona

La present llei entrarà en vigor l'endemà de publicar-se en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Tercera

Es faculta el Govern Valencià per a actualitzar la quantia de les multes previstes en aquesta llei, d'acord amb la llei de pressupostos de cada exercici.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir aquesta llei.

València, 5 de maig de 1998

El president de la Generalitat Valenciana,
EDUARDO ZAPLANA HERNÁNDEZ-SORO

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas las disposiciones de igual o inferior rango en lo que se opongan a la presente Ley.

DISPOSICIONES FINALES

Primera

Se faculta al Consell de la Generalitat Valenciana para dictar las disposiciones que sean necesarias para el desarrollo, la aplicación y el cumplimiento de la presente Ley.

Segunda

La presente Ley entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Tercera.

Se faculta al Gobierno valenciano para actualizar la cuantía de las multas previstas en esta Ley, de acuerdo con la Ley de Presupuestos de la Generalitat de cada ejercicio.

Por tanto, ordeno que todos los ciudadanos, tribunales, autoridades y poderes públicos a los que corresponda, observen y hagan cumplir esta Ley.

Valencia, 5 de mayo de 1998

El presidente de la Generalitat Valenciana,
EDUARDO ZAPLANA HERNÁNDEZ-SORO

ANNEX I / ANEXO I

Símbol internacional d'accessibilitat / *Simbolo internacional de accesibilidad*

ANNEX II / ANEXO II

Distintiu especial indicatiu del gos guia / *Distintivo especial indicativo del perro-guía*

